

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

ΠΛΑΤΩΝ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΩΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΤΟΜΟΣ Ε΄.-ΤΕΥΧΟΣ Α΄. ΚΑΙ Β΄.

Ὅδεκ ἐστὶ περὶ ἔργου ἂν θεμιτέρου ἕνεκται
βουλεύσασθε ἢ περὶ παιδείας καὶ κώροῦ καὶ
τῶν κώροῦ εἰκείων. (Πλάτ. Θεάγορ.)

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ

10 — ΟΔΟΣ ΟΜΗΡΟΥ — 10

—
1882

Τὰ παραδείγματα ταῦτα, νομίζω, εἶπεν, ἀρχοῦσι νὰ ἀποδείξωσι ψευδές καὶ τό ἕτερον σιωπηλῶς παραδεκτὸν γενόμενον αἴτημα ὅτι ἡ λέξις αὕτη ἢ ἐκείνη δὲν ἀπαντᾷ εἰς τοὺς ἀρχαίους καὶ δι' ἀνάγκη νὰ ὀρμήσωμεν εἰς τὰς ρίζας. Πρὸ τούτου ἀνάγκη ἀπόλυτος νὰ μελετηθῶσι πάντα τὰ μνημεῖα τῶν ἀρχαίων καὶ μέσων καὶ νεωτέρων χρόνων νὰ συλλεχθῶσι τὰ κατὰ τόπους διάφορα σήμερον ἐν χρήσει ἰδιώματα καὶ νὰ ἐξευρεθῶσι δι' ἐπιμελεστάτης ἐρεύνης οἱ νόμοι τῶν μεταβολῶν τῶν φθόγγων, τῆς κλίσεως, τῶν σημασιῶν καὶ τῆς συντάξεως. Ἐφ' ὅσον δὲ ἡ ἐλαχίστη ὑπολείπεται ὑπόψια ὅτι τῶν γραφέντων τι δὲν ἐδημοσιεύθη καὶ δὲν ἐμελετήθη καὶ ὅτι ἰδιώματι δὲν ἐξητάσθη— ἔργα τῶν ὁποίων ἡμεῖς ἀληθῶς εἶπεν οὐδ' ἠψάμεθα σχεδόν, οὐδεὶς σωφρονῶν θὰ ὀρμᾷ τοῦ λοιποῦ εἰς τὰς ρίζας λέγων ὅτι αὕτη ἢ ἐκείνη ἢ λέξις δὲν παρεδόθη ἡμῖν ὑπὸ τῶν παλαιῶν, ἀλλὰ θὰ ἐργάζεται συντόνως εἰς συλλογὴν καὶ μελέτην τῆς ὕλης. Εἰς τοῦτο δὲ προσκαλῶ τὸν Σύλλογον νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχὴν του καί, ὅπως δὴποτε δυνατόν αὐτῷ, νὰ φροντίσῃ διὰ τῶν πολυπληθῶν πανταχοῦ ἐταίρων, ὅπως ὡς τάχιστα συλλεχθῇ ἢ ὁσημέραι διὰ τῆς ἐξαπλώσεως τῆς γραφομένης δυσερευνητοτέρα καθισταμένη γλωσσικὴ ὕλη.

ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Τὸ διοικητικὸν Συμβούλιον ἐν τῇ συνεδριάσει αὐτοῦ τῆς 23 Ὀκτωβρίου ἀπεφάσισε νὰ τεθῇ ὡς ζήτημα τῶν συνεδριῶν τοῦ τμήματος τῶν Δημοδιδασκάλων τόδε: «Ὅποια πρέπει νὰ εἶναι τὰ διδακτήρια τῆς δημοτικῆς παιδείσεως ὑπὸ ὑγιεινὴν καὶ ὑπὸ παιδαγωγικὴν ἅμα ἔποψιν.» Πρὸς τοῦτο δὲ ἐκλήθησαν

εις συνεδρίασιν οί εν Ἀθήναις ἑταῖροι Δημοδιδάσκαλοι δημόσιοι καὶ ἰδιωτικοί, ὡς καὶ πάντες οἱ παιδαγωγικοὶ ἑταῖροι.

Οὗτοι συνήλθον εἰς ἅ. συνεδρίαν τῆ 28ῃ Νοεμβρίου 1882 καὶ ἐκλεξάμενοι Πρόεδρον τὸν κ. Σπ. Π. Λάμπρον ἐπελήφθησαν τῆς ἐπὶ τοῦ ζητήματος συζητήσεως.

Πρῶτος δὲ λαβὼν τὸν λόγον ὁ κ. Σπ. Π. Λάμπρος κατέδειξε διὰ μακρῶν ὡς λίαν κατεπείγουσαν τὴν ἀνάγκην τὴν ἀνοικοδομήσεως τῶν δημοτικῶν διδαστηρίων κατὰ τοὺς κανόνας τῆς ὑγιεινῆς καὶ τῆς παιδαγωγικῆς. Εἶπεν, ὅτι δέον νὰ ληφθῆ ὡς ἀξίωμα « ἡ καλὴ κατάστασις τῶν διδαστηρίων τούτων καὶ ὁ μεμορφωμένος διδάσκαλος αὐτῶν » διότι αἱ δύο ἔννοιαι αὗται εἶνε συννηφεῖς καὶ ἀναπόσπαστοι ἀλλήλων. Τὸ ζήτημα, εἶπεν, ὅπερ ἐθετο ἑφέτος ὁ ἡμέτερος Σύλλογος ἐπησχόλησε καὶ τὴν Γερμανίαν αὐτὴν πρὸ δύο ἐτῶν ὡς πρὸς τὰς ἐπαρχίας Ἀλσατίας καὶ Λοθαριγγίας, ἐν αἷς ἡ αὐτὴ περίπου καὶ παρ' ἡμῖν κατάστασις τῶν ἐκπαιδευτηρίων μάλιστα τῆς δημοτ. παιδείσεως προῦκάλεσε τὴν προσοχὴν τῆς Γερμανικῆς Κυβερνήσεως. Καὶ ἀνεκινήθη ὁμοίως ὡς παρ' ἡμῖν τὸ ζήτημα καὶ ὡς πρὸς τὴν χωρητικότητα καὶ ὡς πρὸς τὴν τοποθεσίαν τῶν διδαστηρίων, καὶ τὸ πόθεν θὰ πίπτῃ τὸ φῶς, ἵνα μὴ πάθωσιν οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν μαθητῶν, καὶ ὁποῖον τὸ χρῶμα τῶν θρανίων καὶ τῶν ἐξρῶν καὶ προσέτι ὁποῖα γεννᾶται τοῖς μαθηταῖς ἐντύπωσις ἀπὸ τῶν παρχειμένων οἰκιδῶν. Ἐν γένει δ' ἐπιστάθη ἡ προσοχὴ τῶν ἀρμοδίων ἀπὸ τοῦ θεμελίου λίθου τοῦ οἰκοδομήματος μέχρι καὶ τῆς ἐνδυμασίας τοῦ μαθητοῦ. Σπουδαιοτάτη δὲ προσοχὴ ἐδόθη καὶ ὡς πρὸς αὐτὰ τὰ ἀποπατητήρια, ὅπερ τὰ μέγιστα εἰσι παρ' ἡμῖν ἡμελημένα. Ὡσαύτως καὶ ὡς πρὸς τὴν κατασκευὴν τῶν θρανίων πολλὴ προσοχὴ καταβάλλεται παρὰ τοῖς Γερμανοῖς παιδαγωγοῖς. Περὶ πάντων δὲ τούτων, εἶπεν ὁ κ. Λάμπρος ἐκθεσίς τις ἢ Ἰατρικὴ γνωμοδότησις, νεωστὶ ἐκδοθεῖσα ὑπὸ τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν τῆς Ἀλσατίας καὶ Λοθαριγγίας, περιέχει ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου λαμπρὰς πρακτικὰς παρατηρήσεις. Τὸ δὲ κλίμα τῶν ἐπαρχιῶν τούτων ὁμοιάζει πολὺ πρὸς τὸ ἡμέτερον· διὸ αἱ παρα-

τηρήσεις τῆς Ἐπιτροπείας ἐκείνης ὑπὸ τὴν ὑγιεινὴν ἔποψιν μεγάλως ἀρμόζουσιν εἰς τὰ καθ' ἡμᾶς, καὶ ἐπομένως περιλαμβάνουσι πᾶν ὅ,τι ἡμεῖς χρειαζόμεθα νὰ μάθωμεν πρὸς διόρθωσιν τῶν κακῶς ἐχόντων ἐν τοῖς ἡμετέροις δημοτικοῖς διδακτηρίοις.

Τούτων ἕνεκα προέτεινεν ὁ κ. Λάμπρος, ἵνα πρὸς ἀποφυγὴν μακρολογιῶν καὶ ἀγόνων συζητήσεων μεταφρασθῆ ἡ ἐκθεσις ἢ ἡ Ἰατρικὴ γνωμοδότησις τῆς Ἐπιτροπείας τῆς Ἀλσατίας καὶ Λοθαριγγίας ὡς ἱκανῶς πληροῦσα τὸν σκοπὸν, δι' ὃν ἐτέθη τὸ ζήτημα ἐν τῷ ἡμετέρῳ Συλλόγῳ. Τὴν ἐκθεσιν ταύτην ἐδύνατο εἶπεν ὁ κ. Λάμπρος, νὰ παραχωρήσῃ τῷ Συλλόγῳ πρὸς μετάφρασιν.

Τὴν πρότασιν τοῦ κ. Λάμπρου ὑπεστήριξεν ὁ κ. Π. Ραζῆς ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ κ. Ν. Ἀναστασίου, ἐρωτήσας, ἐὰν εἴνε ἀνάγκη νὰ γείνη πιστὴ ἢ μετάφρασις τῆς ἐκθέσεως ἢ μεθαρμογὴ μόνον τῶν περιεχομένων αὐτῆς πρὸς τὰς ἡμέτερας ἀνάγκας. Ὁ κ. Λάμπρος συνέστησε τὴν πιστὴν καὶ ἀκριβῆ μετάφρασιν τῆς ἐκθέσεως, διότι αὕτη περιέχει ὅρους, οἵτινες ἀπαιτοῦσιν ἀκρίβειαν.

Εἶτα ὁ κ. Γ. Μανοῦσος προέτεινεν ἵνα καταχωρισθῆ ἡ μετάφρασις ὅσον οἷόντε ταχύτερον εἰς τὸν «Πλάτωνα», ἵνα λάβωσιν αὐτῆς γνῶσιν οἱ ἑταῖροι· εἰ δυνατὸν δὲ καὶ σχέδια οἰκοδομῆς δημοτικῶν διδακτηρίων. Ὁ δὲ κ. Λάμπρος ὡς πρὸς τὰ σχέδια εἶπεν ὅτι κατὰ καλὴν σύμπτωσιν ἀπετάθη ἐσχάτως διὰ τοῦ ὑπουργείου τῆς Παιδείας πρὸς τὸ τμήμα τῆς δημοτικῆς παιδείσεως ἄλλων κρατῶν καὶ ἔλαβε τοιοῦτα σχέδια καὶ μονογραφίας ἀφορώσας εἰς τὸ ζήτημα τῆς οἰκοδομῆς τῶν διδακτηρίων τούτων καὶ διαφωτιζούσας αὐτὸ ὑπὸ πᾶσαν λεπτομέρειαν, ἀλλ' ἢ ἐκδοσις τοιούτων σχεδίων ἀπαιτεῖ δαπάνην οὐ σμικρὰν· πλὴν δὲ τούτου ταῦτα χρήζουσι καὶ ἐπεξεργασίας ἀρχιτεκτονικῆς.

Ἀμ' ἀνακοινωθέντων τούτων διὰ τῶν πρακτικῶν, τὸ Δ. Συμβούλιον ἐξητήσατο παρὰ τοῦ κ. Σπ. Π. Λάμπρου τὴν ἐν λόγῳ ἐκθεσιν ἢ ἰατρικὴν γνωμοδότησιν καὶ παρέδωκεν αὐτὴν πρὸς μετάφρασιν. Τοῦ πρώτου δὲ μεταφραστοῦ βραδύναν-

τος ἔνεκα ἀσθενείας, ἀνέθετο τὴν μετάφρασιν ἄλλῳ μεταφραστῇ ὅστις συντελέσας ταύτην παρέδωκεν εἰς τὸ γραφεῖον πρότινων ἡμερῶν. Διὸ ἐν τούτῳ τῷ τεύχει καταχωρίζεται αὕτη πρὸς γνῶσιν τῶν ἑταίρων.

ΙΑΤΡΙΚΗ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΙΣ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΤΗΣ ΜΕΣΗΣ ΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Ἐν Ἀλσατία καὶ Λοθαριγγία.

Ἰ Τὸ ὑπερβάλλον τῆς ἐν τοῖς Σχολείοις ἐργασίας.

Εἶναι βεβαρημένοι οἱ μαθηταὶ δι' ὑπερβολικῆς ἐργασίας ἢ οὐχί; Τὰ ἡμέτερα Σχολεῖα τῆς μέσης παιδείας διὰ τῆς ἐπιτεταμένης ἐργασίας, εἰς ἣν ὑποβάλλονται οἱ μαθηταὶ διὰ τῆς εὐσυνειδήτου εἰς τὸ καθήκον ἀφοσιώσεως τῶν διδασκάλων ἐπιτυγχάνουσι τοῦ σκοποῦ, ὅπως διατηρηθῆται καὶ προάγῃται ἡ πνευματικὴ ἀκμὴ καὶ ζωηρότης τῆς σπουδαζούσης νεότητος ἡμῶν, χωρὶς συγχρόνως νὰ διακινδυνεύηται ἡ σωματικὴ αὐτῆς ὑγίεια; Ὅπως εὖρωμεν ἀπόκρισιν εἰς τὸ πρὸ πολλοῦ ἤδη προβεβλημένον τοῦτο ἐρώτημα, ἄς στραφῶμεν κατὰ πρῶτον εἰς τὴν ἰδίαν ἡμῶν πεῖραν, ἐφ' ἧς στηριζόμενοι δυνάμεθα νὰ βεβαιώσωμεν, ὅτι οὐχὶ ὀλίγοι τῶν σπουδαστῶν τῆς Ἰατρικῆς, καίτοι ἐπὶ δέκα ἔτη σπουδάζοντες ἐν ἐπιστημονικοῖς Σχολείοις, ὅμως εἶναι ἀνίκανοι νὰ ἀντιληφθῶσι ταχέως καὶ ἀκριβῶς ἀπλῶς εἰς τὰς αἰσθήσεις ὑποπιπτόντων φαινομένων, νὰ περιγράψωσι διὰ ζώσης ὀρθῶς τὸ παρατηρούμενον καὶ νὰ σχηματίσωσι κρίσεις καὶ συμπεράσματα μετὰ τῆς προσηκούσης βεβαιότητος καὶ εὐχερίας. Δίαν συχνὰ παρατηρεῖ τις, ὅτι εἰκοσαετείς νέοι, ὧν ὁ ἐγγέφαλος ἐπὶ δεκαετίαν καὶ πλέον ἐνεφορήθη θεωρητικῶν καὶ πρακτικῶν γνώσεων,